

Synpunkter från Svensk Plastindustriförening (SPIF) till Naturvårdsverkets redovisning NV-08250-15 ”Minskad förbrukning av plastbärkassar”

M2015/03967/Ke Uppdrag om minskad förbrukning av plastbärkassar

Vad är SPIF

SPIF (Svensk Plastindustriförening, organisationsnummer 802004-6440) är ett svenskt branschförbund och har ca 150 medlemsföretag inom plasttillverkning samt tillhörande material och tjänster. Bland medlemsföretagen ingår producenter av plastbärkassar.

EU-direktivet

Först kan vi bara beklaga att EU-direktivet (EU) 2015/720 blev så smalt att det endast omfattar tunna plastbärkassar. Nedskräpningsproblematiken rymmer betydligt fler produkter/material som också bör belysas och åtgärdas.

Likaså kan vi också beklaga att direktivet endast tar ställning till minskning av antalet bärkassar och inte tar ställning till alternativa material vilka har lägre påverkan på miljön och/eller ger en lägre miljöpåverkan utifrån ett livscykelperspektiv (LCA).

Naturvårdsverkets redovisning NV-08250-15

Med den snäva ram som satts i regeringsuppdraget kan vi ha viss förståelse för att NV inte velat bredda sitt svar till fler produkter/material.

Eftersom det i regeringsuppdraget även togs upp att plastbärkassar > 50 mikrometer kan omfattas, så anser vi att man samtidigt kunde belysa/omfatta andra material också (t ex papper m.fl). Ur nedskräpningssynpunkt är skillnaden inte så stor. Om man endast belägger plastbärkassar med avgift så finns risk att konsumenten tror att det är OK att kasta pappersförpackningar.

Synpunkter på NV-08250-15 från SPIF

1. Att endast belägga plastbärkassar med en avgift skapar en sned konkurrenssituation för producenter av bärkassar.
▶ *SPIF anser att en avgift ska omfatta alla bärkassar oberoende av material.*
2. Eftersom näthandeln ökar så ökar även antalet bärkassar som skickas med de hemlevererade varorna. Dessa bidrar säkert till nedskräpning i samma omfattning som andra bärkassar.
▶ *SPIF anser att även bärkassar som tillhandahålls fritt utanför försäljningsstället ska omfattas av avgifter.*
3. Att dra en snäv nedre gräns vid 15 mikrometer är inte ett bra instrument, nedskräpningen blir inte lägre på grund av en tunnare påse. Det finns tvärtom en risk att dessa ökar istället för att undvika avgiften. Dessutom är tunna påsar inte lämpliga för hushållsavfall och kommer därför inte att återanvändas i samma utsträckning.
▶ *SPIF anser att alla plastpåsar som tillhandahålls vid försäljning av varor ska omfattas av en avgift.*
4. Storleken på en plastbärkasse varierar kraftigt i storlek och vikt (från den lilla apotekspåsen upp till de stora detaljhandelspåsarerna). Det är av stor vikt att försöka begränsa mängden bärkassmaterial och därför bör avgiften kopplas till bärkassens storlek/vikt.
▶ *SPIF anser att avgiften ska baseras på bärkassens vikt och inte antal.*
5. Branscher har de senaste åren arbetet fokuserat mot att övergå till material med lägre miljöpåverkan än fossil plast. Exempel är bl a biobaserad råvara samt återvunna material. Detta bidrar kraftigt till att minska den totala belastningen på vår miljö, speciellt ur CO₂-avtryck.
▶ *SPIF anser att en avgift ska differentieras med avseende på val av material.*
6. Att införa en avgift och låta köpstället behålla hela avgiften ökar inte incitament för köpstället att tillhandahålla mindre antal bärkassar, risk finns att effekten kan bli omvänd på grund av den goda marginalen på bärkassen. Konsumenten kommer att ha en större förståelse för en avgift om denna används till ändamål som minska belastningen på vår miljö.
▶ *SPIF anser att avgiften ska användas till åtgärder som på kort och lång sikt bidrar till lägre miljöbelastning.*
Sådana åtgärder kan vara
 - informationskampanjer till konsumenter avseende nedskräpningseffekter men även återvinningsvinster.
 - framtagande av LCA (livscykelanalyser) av olika på marknaden förekommande bärkassar. Detta kommer att hjälpa konsumenten att välja "rätt" bärkasse.

- bidrag till kampanjer för upprensning av områden som är hårt belastade av nedskräpning. Detta kan dock hos vissa (minoritet) konsumenter ge intryck av att man betalar för upprensning och därför vara OK att skräpa ner.
 - avsättning till fond där företag, som är villiga att investera i produktion av bärkassar och/eller bärkassematerial med lägre miljöbelastning, kan söka bidrag.
7. Redovisningen pekar inte tydligt på hur uppföljning och inrapportering ska göras. Det finns redan system på marknaden som hanterar liknande avgifter (REPA).
► *SPIF anser att statistik och avgifter hanteras via nuvarande REPA eller en modifierad REPA-rutin.*
8. Att införa någon form av pantsystem för bärkassar omnämns inte i rapporten. Pantsystem har visat sig vara mycket effektiva inom andra förpackningsslag. Med en pant så får konsumenten ett ökat incitament för att antingen återanvända eller återlämna bärkassen. Ett sådant återlämnande innebär att man i butiken/utlämningsstället får en avfallsfraktion som återvinningsindustrin med lätthet kan återvinna till ny råvara. Administration/hantering av ett sådant pantsystem bör inte bli en betungande insats för butiken/utlämningsstället (kan lätt finansieras av den del av bärkassar som inte återlämnas). Detta kan vara ett effektivt sätt att föra upp återvinning så högt som möjligt i Avfallshierarkin.
► *SPIF anser att ett pantsystem för bärkassar bör snabbtredas och ingå i det slutliga beslutsunderlaget.*

Stockholm 2016-06-21

Leif Nilsson

Ordförande SPIF